

түрмеге қамалып, жазықсыз екендігі анықталғаннан кейін ғана қызметіне оралды. Сол жылғы қараша айында өз меншігіне қоғамдық малды қосып алды деген арыз бойынша ісі сотта қаралып, 6 желтоқсанда толық ақталды. 1928 жылы тағы да түрмеге отырғызылып, кінәсіз екендігі дәлелденгеннен кейін ғана қамаудан босатылады.

Әдебиеттер:

1. А. Жұмаділдин. Жаңаарқа. Дерекнама. «Кенже Пресс Медиа» баспасы. Алматы, 2003ж.
2. Аршабеков Т, Қожахмет М, Исламұлы І. Жер жаннаты – Жаңаарқа. Қарағанды, 2010ж.
3. Қарағанды облысы. Энциклопедия. Алматы. «Атамұра» баспасы, 2006ж.
4. Қахарлы 1916 жыл. Құжаттар мен материалдар жинағы. 1 том. Алматы. «Қазақстан». 1998ж.
5. Ж.О.Артықбаев, Т.Т.Аршабеков, І.Исламов. «Жаңаарқа тарихы». Қарағанды. ЖШС «Санат» баспасы. 1999ж.
6. С. Сейфуллин. Тар жол, тайғақ кешу. Алматы 1988ж.
7. І.Исламұлы. Жаңаарқа жерінің тарихы туралы мәліметтер. «Жаңаарқа» газеті, 1996ж №19,20
8. І.Исламұлы, С.Балташұлы, Ж.Қызбалаұлы. Қасиетті мекен Қараағаш. Қарағанды: «Гласир», 2009ж.
9. І.Исламұлы, Оспан Ж. Тағдырлы тұлғалар тағлымы. Қарағанды: ТОО «Типография Арко», 2016ж.

Қасымова Г.Қ., Қарағанды «Болашақ» академиясы, заң факультеті, 2 курс, магистрант
(*Ғылыми жетекші — з.ғ.к., Г.Т. Онаева*)

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫҢ КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ

Жақында қашықтан оқыту мүмкіндіктерін зерттеу (осы жүйенің кемшіліктері мен артықшылықтары) көптеген адамдар үшін қызығушылық тудырды. Өйткені прогресс жердегі емес, қазіргі заманғы адам өмірін жеңілдету үшін күн сайын жаңа теория мен бейімделу пайда болады. Сонымен қатар, білім беруді қоса алғанда, барлық салалар қатысады. Жалпы алғанда, Қазақстанда қашықтан оқыту - бұл жаңалық. Ол көптеген адамдарды тартады. Өйткені, сіз мектепте немесе университетке барудың қажеті жоқ – Ғаламторда пайда болуыңыз жеткілікті, шағын авторизациядан өтуіңізге болады, және сіз дәріс алуға немесе сабаққа баруға болады. Балалар мен ересектерге арналған уақытты үнемдеу. Бірақ мұғалімдер ғана емес, сонымен қатар студенттер бірнеше санатқа бөлінген. Біріншіден, мұндай жүйе шынымен де көмектесуге қабілетті, екіншісі оны жоққа шығарады. Сонымен, студенттің қашықтан оқытудың артықшылықтары мен артықшылықтары қандай? Кімге және не үшін сенуге болады?

Әрине, біржақты жауап беру мүмкін емес. Ақыр соңында, біздің қазіргі сұрағымыз барлық заманауи білімнің мәңгілік проблемасы болып табылады. Кейбір жағдайларда қашықтан оқыту көмектеседі. Кейде – көп зиян келтіреді. Мұнда көптеген факторлар ойнайды. [1, б. 10-15].

Мәселен, проза мен кемшіліктерді оқытудың қашықтағы формасы, негізінен, бірдей санға ие. Рөл тек әрбір облыстың маңыздылығымен ғана ойнайды. Мұндай тренингтің артықшылықтары оның әмбебаптығы болып табылады. Мәселе болмаса, кез-келген уақытта студент немесе студент өз біліміне қатыса алады. Өмір тез арада жеңіл дейді. Әрине, бұлартықшылық. Уақыт шеңберіне байланысты емессіз, уақытты қалағаныңызша бөлуге болады. Біздің бүгінгі білім берудегі басты нәрсе - нәтиже. Барлық материал тәулік бойы ассимилирленсе де, кем деген де аптасына созылады.

Қашықтан оқытудың артықшылықтары мен кемшіліктері бар. Мұғалімдерден, ата-аналардан және студенттерден алынған кері байланыс материалдық зерттеудің осы түрінде өзін-өзі тәрбиелеу маңызды рөл атқаратындығын көрсетеді. Шын мәнінде, сіз оларға қатысасыз. Яғни оқытушылардың ешқайсысы артта қалмайды, ешқандай көлеңкелеу және уақытша шектеулер жоқ. Біржағынан, бұл плюс – уақытты ұтымды пайдалануды үйренесіз, материалды жақсы білу керек. Бұдан басқа, ешкім процесті бақылайтын кезде оқуға оңай адамдар бар. Сіз «ядро» шәкірттерімен айталасыз. Екінші жағынан, қашықтан оқытуды ұйымдастыру жән шоғырландыру қажет. Мәселен, осындай тәрбие, ең алдымен, үлкен қиындықтарға душар болған балаларға берілуі мүмкін – оларға көңіл бөлу қиын. Әсіресе бақылау болмаған кезде. Сондай-ақ, өздігінен білім алуға бейім емес студенттер бар. Мұндай балалар әрдайым көңілді, үйренбейді. Қашықтан оқытудың артықшылығы мен кемшіліктері - бұл даулы мәселе. Бұл барлық нюанстарды мұқият зерделеуді талап етеді. Әйтпесе, сіз дұрыс емес тұжырымдар жасай аласыз. Әрине, Еуропада осындай формалар көптен бері қолданылғандықтан, Ресейде жақсы ойластырылған жүйе бар, ол нәтиже береді.

Жоғарыда айтылған артықшылықтардан басқа, студенттерді қашықтан оқыту сабақтарды басқа себептермен өткізбеуге мүмкіндік береді. Мысалы, егер студент ауырып қалса. Компьютерді

қосып, виртуалды конференцияға қосылуға жеткілікті, және сіз сабаққа қатыса аласыз. Бұл денсаулыққа зиян келтірмейді. Демек, сырттай кетуді азайтуға болады. Ия, кейде интернетте әр түрлі сәтсіздік бар. Бірақ сіз оларды тек тексере аласыз. Бірақ шынайы болмауы - бұл жоқ. Жиі бұл ұзаққа созылған ауру кезінде немесе мектепке баруға қабілетсіздік кезінде жалпы ағымда қалуға және басқа оқушылармен бірге жүруге көмектесетін қашықтықтан оқыту болып табылады. Басқа плюс, ол, әдетте, өте маңызды емес, ол жайлы ортада жаттығу. Көбінесе балалар тек мектепке барғысы келмейді. Олар онда ыңғайсыз, жағымсыз. Бұл жағдайда оқыту мен сөйлеудің тиімділігі болмайды.

Бірақ үйде материал жақсы сіңірілсе, онда DO - тамаша таңдау. Ол өздігінен білім алуға және әрдайым байланыста болуға мүмкіндік беріп қана қоймай, ешқандай ыңғайсыздықты тудырмайды. Өзіңізге оқу үшін ең қолайлы жағдайлар жасай аласыз, содан кейін лекциялар мен сабақтарды тыңдай аласыз. Рас, жасөспірімдердің ата-аналары әлі де бұл істі жалғастыру керек. Олар әлі де көңіл аударуды және өзін-өзі оқытуды білмейді. Мүмкін, қашықтықтан оқыту формасы орташа және орта мектептің оқушыларына ыңғайлы. Балалар өздерінің іс-әрекеттерін саналы бақылауға және қажет нәрсені істеуге қабілет.

Қашықтықтан оқыту көптеген артықшылықтары мен кемшіліктері бар. Әрбір артықшылығымыздың өз антиподты-кемшілігі бар деп айтуға болады. Және керісінше. Мектепке дейінгі қашықтықтан оқыту туралы айтатын болсақ, минус арасында көбінесе іс-әрекет еркіндігін қамтамасыз етеді. Шынында да, егер балаңызды бақыламасаңыз, ол оқуын мүлдем бас тартуы ықтимал. Сондықтан оқушылардың қашықтықтан оқытудың артықшылығы мен кемшіліктері өте қайшылықты мәселе. Интернет-семинар бақылауға өте қиын. Әрине, егер мектептердегі қашықтықтан білім беру жүйесі дамыған және ең кішкентай детальдар (балаларды қадағалау, тестілеуді жүргізу және т.б.) арқылы ойластырылса, онда бұл пішін елеулі прогреске және ең жоғары нәтижеге әкеледі. Олай болмаған жағдайда, қашықтықтан білім беру балаларды білім беру үдерісінен алшақтатады.

Қашықтықтан оқытудың (ағылшын, орыс немесе кез келген басқа тілде) артықшылықтары мен кемшіліктері шексіз талқылануы мүмкін. Бірақ білім алудың осы формасының басты артықшылығы - ыңғайлылық. Уақыт пен іс-әрекет еркіндігі немесе уақытты үнемдеу қандай себептер бойынша маңызды емес. Осылайша оқыту және оқу - бұл ыңғайлы.

Әсіресе мұғалімдер үшін бұл нұсқа ең көп келеді. Сіз өзіңіздің жеке істеріңізден кете алмайсыз, сонымен қатар сабақ уақытында жұмыс істейсіз. Мысалы, білім берудің осындай түріне кірсеңіз, жарлықта әйелдерге демалысты ұйымдастыру қажет болмайды. Сіз баланы оң ай көре аласыз және мектепте оқушыларды параллель түрде үйрете аласыз. Бұл оңай және қарапайым. Ең бастысы – бұл ыңғайлы! Ия, білім беру жүйесін қашықтықта дамыту маңызды. Бірақ бұл мұндай әдіс оқушыларды да, мұғалімдер үшін де барлық адамдар үшін қол жетімді болатындығын жоққа шығармайды!

Қашықтықтан оқытудың артықшылығы мен кемшіліктері қандай? Шынын айтсам, білім беру жүйесінің артықшылықтары сипаттау үшін әлде қайда оңай. Ия, олар жалаңаш көзімен көруге болады. Әрине, бұл процесті дұрыс енгізу арқылы. Мысалы, тағы бір артықшылығы – оқу материалдарының болуы. Электронды түрде кез-келген оқулық немесе реферат оқуға болады. Қажет болса, барлық ақпарат Ғаламторда беріледі. Бұл қосымша материал. Оқулықтарды, әдістемелерді және басқа оқу жазбаларын сатып алу және іздеу үшін көп уақыт пен қаражат қажет. Айтпақшы, қашықтан оқыту балаларды сөмкелердегі кітаптар салмағынан құтқарады. Қазір тіпті бірінші сынып оқушылары портфолиосы тіпті салмағы соншалық, балалардың мектепке қалай баруға болатыны туралы ойлау қорқынышты! Мұның барлығы денсаулыққа кері әсер етеді. Электронды оқулықтар ештеңені салмайды. Ия, үйде оқулықты ұмытып кеткен болсаңыз, ол жұмыс істемейді. Желіге қолжетімділік бар – бұл барлық материал сіздің қолыңызда болады дегенді білдіреді!

Көріп отырғанымыздай, бүгінгі жүйеге көптеген артықшылықтар мен кемшіліктер бар. Егер ол дұрыс әзірленсе, онда тек артықшылықтар қалады. Өкінішке орай, бірде бір білім беру жүйесі де жақсы дамыған жоқ. Бірақ мұндай мүмкіндік жоққа шығарылмайды. Егер біз ересек адамның қалыптасуы туралы айтатын болсақ, қашықтан қалыптасқан формасы өте танымал болды. Ол белсенді қолданылады. Сіз өзіңіздің күнделікті өміріңізден, жұмысыңыздан және отбасыңыздан кетпестен жоғары білім алуға (және тіпті бірнеше) оқуға және алуға мүмкіндігіңіз болады. Осының бәрі керемет мүмкіндіктер. Осылайша, сіз бір қалада өмір сүре аласыз және сіз басқа оқу аласыз. Және тіпті әдеттегі жолды бұзбай. Қашықтықтан оқытуды қамтамасыз ететін жоғары оқу орындарын таңдау жыл сайын артып келеді. Бұған қоса, бұл пішін құндылықта ерекшеленеді. Қашықтықтан оқыту құны аз.

Мәселен, жоғары білімді ешқандай проблемаларсыз және қол жетімді бағамен ала аласыз. Сондықтан университеттің қабырғасында жеке басының болмауы жаман емес деп ойламаңыз. Көріп отырғаныңыздай, қашықтықтан оқыту мектепте және университетте көптеген артықшылықтар мен

кемшіліктерге ие. Өте көп. Бірақ кемшіліктер бар. Бала өз бетінше жақсы жұмыс істейтін болса (өздігінен білім алуға бейім), сондай-ақ мектептегі сабаққа қатысу мүмкіндігі болмаса, бұл пішінді пайдалану ұсынылады. Естеріңізде болсын, білім беру процесінің дұрыс ұйымдастырылуымен ИҚ-дан оң нәрсе қалады. Енді «мұнараны» алғаннан кейін бұл керемет таңдау!

Әдебиеттер:

1. Қашықтықтан оқыту теориясы мен практикасы/Баспасөз Е.С. Полат – М.,2010.
2. Интернет - педагогикалық әшекелеу мәселесінің білім жүйесі/Баспасөз М.В. Моисеевой - М.,2009.
3. Қашықтықтан оқудың педагогикалық технологиялары/Баспасөз Е.С. Полат – М., 2015.
4. <http://www.dictionary.fio.ru>. 2013 ж.
5. Хохлов Н.Г., Бочков В.Е., Демин Ю.Н. «Интергалды білім жүйесіндегі қашықтықтан үздіксіз кәсіби оқыту»// Ғылыми еңбектерінің жинағында «Актуальные проблемы гуманитарных, социальных и экономических наук./ Академик Н.Г.Хохловтың жалпы баспасөз, -М.:МГИУ, 2002.

Кириянова А.К., Карагандинский государственный университет имени академика Е.А.Букетова, факультет философии и психологии, гр. Пс-12, студент
(Научный руководитель — ст.преподаватель кафедры психологии Умуркулова М.М.)

ИССЛЕДОВАНИЕ ОТНОШЕНИЯ СТАРШЕКЛАССНИКОВ К ТЕРРОРИЗМУ

На сегодняшний день одной из самых опасных по своей значимости, неконтролируемости и тяжести последствий проблем становится такое крайне неблагоприятное явление, как терроризм. Плачевными результатами террористических актов являются не только значительные по своему масштабу человеческие жертвы, гуманитарные катастрофы, но и уничтожение объектов, представляющих культурное и историческое достояние, разрушение духовных ценностей общества. Терроризм провоцирует войны между государствами, недоверие, вражду и ненависть между социальными, религиозными, этническими группами [1, 46].

Глобальные масштабы террористической деятельности и характер ее проявлений свидетельствуют о высокой степени остроты угрозы терроризма. Количество терактов непрерывно растет, и специалисты не могут прогнозировать их снижения в ближайшем будущем, поэтому изучение травмирующего влияния терактов на психическое и соматическое здоровье людей является одной из самых глобальных и актуальных проблем современного общества [2, 35].

Исследователи А.Ш. Тхостов и К.Г. Сурнов описывают терроризм как форму преступной политической, экономической, милитаристской или другой деятельности, ориентированной на достижение определенных целей для удовлетворения каких-либо потребностей отдельного лица или группы лиц [3, 451]. Другие авторы определяют терроризм как различные формы непрогнозируемого внезапного проявления агрессии, жертвами которой становятся отдельные лица или случайные скопления людей. Главным инструментом для достижения поставленной цели выступает формирование чувства страха, тревоги и подавленности у определенных групп людей или у всего общества в целом [4, 37]. Другими словами, терроризм – это насилие над мирным населением с целью оказания психологического прессинга и запугивания, применяемого ради достижения экономических, политических и социальных целей.

В.А.Соснин считает, что терроризм можно охарактеризовать как противоправные насильственные действия для запугивания, подавления воли людей, навязывания необходимой для террориста стратегии поведения. Специфической особенностью современного терроризма как разновидности деструктивной человеческой активности является то, что террорист совершает безличные убийства как можно большего числа людей, то есть отношение к жертвам не имеет аффективной личностной окраски. Главными детерминантами терроризма, утверждает В. В. Лунёв, выступают социально – экономические и политические причины, которые в сознании значительных масс населения выступают как идеи о величайшей социальной несправедливости их положения, на которые далее наслаиваются многие другие обстоятельства [5, 23].

В психологической литературе часто объектом изучения является не риск террористического акта сам по себе, а субъективное восприятие связанных с ним потенциальных проблемных ситуаций. К сожалению, можно констатировать, что террористическая угроза включена в структуру представлений современных людей о рисках современного общества. У лиц, которые были непосредственными или косвенными (например, посредством средств массовой информации)